

До спеціалізованої вченої ради
Д 08.727.02 Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

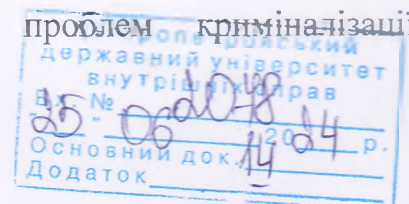
ВІДГУК

офіційного опонента

доктора юридичних наук, професора Степанюка Руслана Леонтійовича на дисертаційне дослідження Діденка Віктора Леонідовича на тему: «Використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень у бюджетній сфері», яке подане на здобуття на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Ступінь актуальності обраної теми. В усі часи державне майно було одним із найбільш привабливих об'єктів протиправних посягань, а протидія протиправній діяльності в бюджетній сфері знаходиться серед пріоритетних напрямів діяльності Національної поліції, Служби безпеки України, Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки України. В умовах сьогодення прийняття низки нормативно-правових актів, спрямованих на швидке забезпечення вирішення нагальних потреб Збройних сил України та допомогу потерпілим від збройної агресії РФ, на жаль, в окремих випадках призвели до появи нових способів учинення кримінальних правопорушень. Під час учинення протиправних посягань на державне майно спостерігається тенденція до постійної трансформації вже досліджених злочинних схем до більшого ускладнення, серед таких протиправна діяльність, пов'язана з проведенням публічних закупівель, незаконними виплатами, використанням майна не за цільовим призначенням, безпідставним списанням майна, привласненням або заволодінням коштами, передбаченими бюджетними програмами тощо.

Наукове забезпечення протидії злочинності у бюджетній сфері є важливим завданням усіх наук кримінально-правового циклу. З огляду на кримінально-правову кваліфікацію, сучасних проблем криміналізації

бюджетної сфери (О. О. Дудоров, К. П. Задоя, О. Г. Кальман, М. І. Мельник, В. О. Навроцький, В. О. Руфанова, О. О. Титаренко, І. М. Хавронюк, Р. М. Шехавцов), окреслені проблеми виявлення й документування кримінальних правопорушень за різними напрямками економічної діяльності у працях К. В. Антонова, М. О. Брильова, О. Ю. Бусола, С. В. Нагачевського, Д. Й. Никифорчука, Л. П. Скалозуба, В. Р. Сливенко та ін. Науковим підґрунтям для вивчення сутності окреслених кримінальних правопорушень у криміналістичному аспекті стали дослідження, які здійснили такі вчені як: Г. А. Матусовський, М. А. Погорецький, О. В. Пчеліна, Р. Л. Степанюк, В. В. Топчій, В. Ю. Шепітько, С. С. Чернявський, П. В. Цимбал, Б. В. Щур та ін., які переважно спрямовані на дослідження методики розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері або окремих аспектів використання спеціальних знань.

Проте до цього часу не проводилось комплексного наукового аналізу, спрямованого на вивчення форм та видів використання спеціальних знань, їх специфіки відповідно до окреслених кримінальних проваджень, що, безперечно, негативно позначається на науково-дослідній сфері та практичній діяльності органів досудового розслідування і суду.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Актуальність роботи підкреслюється й тим, що обрана тема дослідження відповідає як *загальнодержавним, так і відомчим пріоритетам* стосовно забезпечення національної безпеки та протидії злочинності. Дисертацію виконано відповідно до положень Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020), Стратегії кібербезпеки України (Указ Президента України від 14.05.2021 № 447/2021), Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації (розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1805-р), Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її

реалізації (розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1467-р), Національної стратегії доходів до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 № 1218-р), Національної економічної стратегії на період до 2030 року (постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179), Стратегії боротьби з організованою злочинністю (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.09.2020 № 1126-р), Плану заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.03.2023 № 272-р), Концепції реформування місцевих бюджетів (розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 308-р), Бюджетної декларації на 2022-2024 роки (постанова Верховної Ради України від 15.07.2021 № 1652-IX), Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» від 09.11.2023 № 3460-IX, Порядку електронної інформаційної взаємодії Офісу Генерального прокурора та Міністерства внутрішніх справ України (спільний наказ Офісу Генерального прокурора та МВС України від 22.11.2021 № 371/846), тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства освіти і науки на 2022-2026 роки (наказ МОН України від 03.02.2022 № 109), тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки (наказ МВС України від 11.06.2020 № 454), Основних напрямів наукових досліджень Науково-дослідного інституту публічного права на 2020–2024 рр.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані здобувачем, у своїй більшості є обґрунтованими і переконливими. Відповідно до поставленої мети, через призму об'єкта і предмета дослідження застосовано низку загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. Так, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, дедукція та інші формально-логічні методи дозволили виокремити основні дефініції щодо кримінальних правопорушень у бюджетній сфері (підрозділи

1.1–1.3), комплексно розглянути інститут спеціальних знань та його місце у методиці розслідування кримінальних правопорушень (підрозділи 2.1–2.2.), сформулювати загальні висновки за темою дослідження (розділи 1–3). За допомогою системно-структурного методу виокремлено різновиди кримінальних правопорушень у бюджетній сфері, систематизовано типові способи протиправних дій, запропоновано класифікацію форм використання спеціальних знань (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3; 2.1). Типологічний метод застосовано під час висвітлення тактичних особливостей проведення судових експертиз (розділ 3). Порівняльно-правовий метод – для аналізу вітчизняного законодавства бюджетної сфери та його вплив на способи злочинної діяльності (підрозділи 1.1–1.2). Функціональний метод – для визначення перспективних напрямів використання експертних досліджень у бюджетній сфері (розділ 3), проведення комплексних експертиз (підрозділ 3.3), оптимізації організації судово-економічної та судово-почеркознавчої експертизи (підрозділ 3.2). Статистичний і соціологічний методи – для аналізу експертної та судово-слідчої практики, узагальнення матеріалів кримінальних проваджень, проведення анкетування слідчих, працівників оперативних та експертних підрозділів МВС України за фактами незаконного використання державних коштів (розділи 1–3).

Зазначені вище методи використано у дисертації в їх взаємозв'язку і взаємозалежності, що забезпечило переконливість, всебічність, повноту та об'єктивність отриманих наукових результатів»

Дисертант у роботі спирається на доволі значну за обсягом емпіричну базу, яку становлять відомості Єдиного звіту про вчинені кримінальні правопорушення Офісу Генерального прокурора за період 2017-2023 рр., результати опрацювання судово-слідчої, оперативної й експертної практики протягом 2015–2023 рр.; згруповані матеріали 313 кримінальних проваджень і судових рішень за фактами незаконного використання бюджетних коштів у всіх регіонах України; 180 висновків судових експертів; зведені результати інтерв'ювання 327 працівників правоохоронних органів (суддів, прокурорів,

слідчих і оперуповноважених Національної поліції) та 116 осіб, які володіють спеціальними знаннями. Під час дослідження використано власний досвід роботи у підрозділах Національної поліції України, у т.ч. на керівних посадах Департаменту стратегічних розслідувань.

Уміле використання широкого спектру сучасних методів наукового пошуку також позитивно вплинуло на ступінь обґрунтованості сформульованих висновків і рекомендацій.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях визначається тим, що дисертаційна робота є першим у вітчизняній науці комплексним монографічним дослідженням теоретичних і практичних аспектів використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері, в якому сформульовано низку наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, що мають важливе теоретико-прикладне значення для криміналістичної науки, експертної практики та діяльності органів досудового розслідування, зокрема:

вперше:

– систематизовано типові способи вчинення кримінальних правопорушень у бюджетній сфері залежно від змісту протиправних діянь, серед яких: 1) вчинення протиправної діяльності, пов'язаної з проведенням публічних закупівель; 2) незаконні виплати; 3) використання майна не за цільовим призначенням; 4) безпідставне списання майна, що знаходиться на балансі підприємства; 5) втрата матеріальних цінностей через необережність чи недбале ставлення до них; 6) привласнення або заволодіння коштами, передбаченими бюджетними програмами; 7) привласнення або заволодіння державними коштами, наданими для фінансування проєктів малого та середнього бізнесу; 8) привласнення або заволодіння державними коштами, наданими у вигляді міжнародних грантів або запозичень; 9) привласнення або заволодіння державними коштами, наданими як компенсація вартості

обладнання вітчизняним виробникам; 10) привласнення гуманітарної та благодійної допомоги тощо;

– запропоновано внести зміни до ч. 1 ст. 71 КПК України та викласти зазначену норму у такій редакції: *«Спеціалістом у кримінальному провадженні є особа, яка володіє спеціальними знаннями й навичками і під час досудового розслідування та судового розгляду може надавати консультації, пояснення, довідки і висновки в письмовій та усній формах з питань, що потребують відповідних спеціальних знань та навичок»;*

– обґрунтовано внести зміни до ч. 2 ст. 72 КПК України та викласти зазначену норму у такій редакції: *«2. За завідомо неправдиві висновки, довідку, пояснення, інформацію, надану під час консультації, а також відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків спеціаліст несе відповідальність, встановлену законом»;*

– надано пропозиції щодо перспективних напрямів використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері, які включають економічні, почеркознавчі, будівельно-технічні, комп'ютерно-технічні, фоноскопичні, технічного дослідження документів та інші знання обізнаних осіб у формах, що є визначальними для формування доказової бази на стадії досудового розслідування;

удосконалено:

– типову слідову картину кримінальних правопорушень у бюджетній сфері, яку складають матеріальні, електронні, а також ідеальні, в т.ч. звукові сліди, які зберіглися у пам'яті працівників бюджетних установ, відвідувачів, клієнтів, співвиконавців, обізнаних осіб;

– дефініцію способу кримінальних правопорушень у бюджетній сфері як систему умисних дій з підготовки, вчинення та приховання кримінально-караних діянь, охоплених єдиним злочинним задумом, детермінованих психофізичними якостями учасників бюджетного процесу та вибіркоким використанням ними відповідних умов, місця і часу;

– наукові положення та практичні рекомендації щодо використання спеціальних знань у таких формах як: відомчі перевірки (ревізії, фінансовий аудит, перевірка закупівель, моніторинг закупівлі), залучення спеціаліста для проведення процесуальних дій, у т.ч. НСРД, залучення експерта для проведення експертизи, допит експерта, консультативна та обліково-довідкова допомога;

– криміналістичні рекомендації щодо проведення окремих слідчих (розшукових) дій, а саме, обшуку, огляду, отримання зразків для проведення судових експертиз, у т.ч. у бюджетних установах, з аргументацією залучення вузькопрофільних спеціалістів (економістів, будівельників, медиків, спеціалістів з інформаційних технологій, криміналістів), потреба в участі яких залежить від виду економічної діяльності, за яким вчинено кримінальне правопорушення;

– наукові підходи щодо визначення суб'єктів використання спеціальних знань, яких охарактеризовано через критерії безпосереднього відношення³⁸ до спеціальних знань: а) застосування спеціальних знань обізнаними особами, серед яких експерти, спеціалісти, аудиторі, ревізори; б) опосередковане використання результатів такої діяльності слідчим, оперативним працівником, прокурором, слідчим суддею, представниками сторони захисту;

– сучасну експертну практику проведення судових експертиз приватними судовими експертами та фахівцями державних експертних установ;

– рекомендації щодо використання розумних строків досудового розслідування в частині проведення судових експертиз, зокрема, в одній експертній установі, яка має відповідну акредитацію за різними експертними спеціальностями;

дістало подальший розвиток:

– відомості про³⁹ криміналістично значущу інформацію, що відображається в письмових та електронних документах, які містять

матеріальну (рукописи, підписи, відбитки печаток) та інтелектуальну складову економічного характеру;

– положення статті 101 КПК України в частині доповнення норми закону щодо оцінки висновка експерта сторонами кримінального провадження, слідчим суддею або судом в сукупності з іншими доказами для встановлення наукової обґрунтованості;

– криміналістичні рекомендації щодо призначення і проведення економічної та почеркознавчої експертизи, об'єктами дослідження яких виділено документи бухгалтерського, податкового обліку й звітності, дослідження документів фінансово-кредитних операцій, а також коротких рукописних записів і підписів від імені керівника бюджетної установи, заступників, головного бухгалтера, інших уповноважених осіб, які наділені таким правом.

Заслуговує на увагу проведений автором ґрунтовний аналіз наукових розробок та дисертаційних праць, що виконувалися в даному напрямі дослідження в Україні та за кордоном. Це свідчить про якісне висвітлення здобувачем наявного стану наукового опрацювання досліджуваних питань.

Основні результати дослідження викладено в 10 наукових публікаціях, з яких п'ять статей – п'ять статей^т – у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, одна стаття – у науковому періодичному виданні іноземної держави, чотири публікації – у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій.

Проаналізувавши наукову дисертацію та фахові публікації В.Л. Діденка, з теми дослідження офіційний опонент підтверджує, що наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані дисертантом, у своїй більшості є обґрунтованими, переконливими, об'єктивними, достовірними та новими.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що сформульовані в дисертації наукові положення, висновки та рекомендації впроваджено та використовуються у:

– *законотворчій діяльності* – для удосконалення законодавства у сфері запобігання кримінальним правопорушенням у бюджетній сфері сформульовано низку пропозицій щодо внесення змін і доповнень до чинного Кримінального процесуального кодексу України;

– *науковій діяльності* – для вдосконалення методики розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері (акти впровадження Харківського національного університету внутрішніх справ від 14.12.2023 р., Національної академії внутрішніх справ від 27.12.2023 р.);

– *освітньому процесі* – при викладанні навчальних дисциплін «Організація розслідування кримінальних правопорушень», «Криміналістика», «Кримінальний процес», «Оперативно-розшукова діяльність», а також підготовці навчальних посібників та монографій (акти впровадження ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» від 20.12.2023 р.);

– *правозастосовній діяльності* – для вдосконалення діяльності органів досудового розслідування, оперативних та експертних підрозділів Національної поліції (акти впровадження Управління стратегічних розслідувань в Дніпропетровській області ДСР Національної поліції України від 10.10.2023 р., Дніпропетровського НДЕКЦ МВС від 11.12.2023 р.).

Оцінка змісту дисертації. Дисертаційна робота Діденка Віктора Леонідовича викладена українською мовою. Структура роботи відповідає вимогам МОН України та положенню про присудження ступеня кандидата юридичних наук. Вона структурована і складається з анотації, змісту, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Результати дослідження представлені у десяти додатках.

Наукові положення та висновки дисертаційного дослідження достатньо обґрунтовані здобувачем в тексті представленої праці. Автор системно і логічно вибудував зміст наукового дослідження, який включає в себе послідовне вирішення ключових проблем дисертації, цілісно і змістовно

розкрив питання мети і завдання дослідження з відображенням їх у висновках між розділами і загальних висновках, що уособлює собою завершене і цілісне сприйняття виконаної наукової праці.

Анотація у стислій формі представляє основні тези дисертаційного дослідження, наводить перелік публікацій, в яких викладені основні результати представленого дослідження. Анотація викладена українською і англійською мовами.

У *вступі* визначено об'єкт і предмет дослідження, наведено актуальність вибраної теми та інформацію про апробацію дисертації на профільних заходах.

У *першому розділі «Теоретико-прикладні засади використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері»* здійснено криміналістичний аналіз сфери використання спеціальних знань та виокремлено фактори, що зумовлюють учинення протиправних дій. Систематизовано сучасні способи вчинення кримінальних правопорушень в бюджетній сфері, де значну увагу приділено різноманітним варіаціям вчинення протиправної діяльності шляхом проведення публічних закупівель, в т.ч. розглянуто заволодіння бюджетними коштами під час воєнного стану. Схарактеризовано слідову картину, яку складають матеріальні, електронні, а також ідеальні, в т.ч. звукові сліди, які зберіглися у пам'яті працівників бюджетних установ, відвідувачів, клієнтів, співвиконавців, обізнаних осіб.

У *другому розділі «Використання спеціальних знань при збиранні слідів кримінальних правопорушень у бюджетній сфері»* розглядаються основні категорії інституту спеціальних знань, а саме, поняття і зміст спеціальних знань, форми та суб'єкти їх використання. Значну увагу приділено напрямам використання спеціальних знань під час проведення обшуку, огляду та отримання зразків для проведення експертизи. Систематизовано форми використання спеціальних знань, де вагомого значення набуває такий класифікаційний критерій як вид діяльності, за яким

виокремлено: залучення спеціаліста для проведення процесуальних дій, залучення експерта для проведення експертизи, консультативна і обліково-довідкова допомога, допит експерта, відомчі перевірки та ін. Запропоновано пропозиції до КПК України щодо вирішення питання відповідальності спеціаліста шляхом доповнення ч. 2 ст. 72 КПК України та внесення змін до ч. 1 ст. 71 КПК України щодо уточнення форми консультації, яку надає спеціаліст під час досудового розслідування та судового розгляду.

У третьому розділі «Використання експертних досліджень при розслідуванні кримінальних правопорушень у бюджетній сфері» значну увагу приділено підготовці й організації проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії. Наголошено на невідкладності призначення судових експертиз безпосередньо після проведення обшуку і огляду, що дозволяє отримати такі докази, які не можливо встановити іншим шляхом, тобто спричинені збитки державі, ідентифікувати причетних осіб, тощо. Визначено особливості тих класів судових експертиз, висновки яких обов'язкові для формування доказової бази майже у всіх кримінальних правопорушеннях у бюджетній сфері. Акцентовано увагу на значенні окреслених експертиз для розслідування кримінальних проваджень у бюджетній сфері та оцінці експертних висновків.

Висновки повністю відповідають отриманим результатам, завданням та меті дисертаційного дослідження. Автором використано значну кількість вітчизняних та зарубіжних літературних джерел, законодавчі та підзаконні нормативні акти України. Список використаних джерел складає 180 найменувань.

Таким чином, дисертація Діденка Віктора Леонідовича відповідає існуючим вимогам та є завершеною науковою працею, результати якої вирішують актуальне наукове завдання з розробки теоретичних положень та криміналістичних рекомендацій щодо ефективного використання інституту спеціальних знань, що спрямовані на підвищення результативності досудового розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці. Отримані результати дисертаційного дослідження Діденка Віктора Леонідовича щодо використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень у бюджетній сфері, рекомендується для використання у діяльності закладів вищої освіти, в науково-дослідницьких розробках наукових установ, дослідниками при написанні статей та монографій, плануванні досліджень по даному напрямку.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи дисертацію Діденка Віктора Леонідовича, водночас необхідно звернути увагу на деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту:

1. Так, у підрозділі 2.3 «Особливості залучення спеціаліста до проведення слідчих (розшукових) дій» дисертантом розглянуто участь спеціаліста у проведенні огляду, обшуку, отриманні зразків для проведення експертизи. Наведено правила огляду документів з метою виявлення їх підробки візуально та з використанням криміналістичної техніки, специфіку проведення обшуку та отримання порівняльного матеріалу з огляду на матеріальну природу походження. На нашу думку, здобувачу доцільно було більше уваги приділити участі спеціаліста при проведенні і інших процесуальних дій, зокрема, НСРД, оперативно-розшукових заходів, які широко використовуються під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері.

2. За змістом дисертаційного дослідження автор пропонує низку пропозицій до чинного кримінально-процесуального законодавства, зокрема: вирішення питання відповідальності спеціаліста шляхом доповнення ч. 2 ст. 72 КПК України, внесення змін до ч. 1 ст. 71 КПК України щодо уточнення форми консультації, яку надає спеціаліст під час досудового розслідування та судового розгляду; внесення змін до ч. 10 ст. 101 КПК України щодо оцінки висновку експерта. У цілому погоджуючись із

дисертантом, адже вказані пропозиції є достатньо аргументовані за змістом дисертації, необхідно впровадити отримані результати до відомчої правотворчої діяльності.

3. Задля розв'язання назрілих сучасних питань використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень у бюджетній сфері, дисертантом було опрацьовано відомості Єдиного звіту про вчинені кримінальні правопорушення Офісу Генерального прокурора за період 2017-2023 рр., судово-слідчу, оперативну й експертну практику протягом 2015–2023 рр.; згруповані матеріали 313 кримінальних проваджень і судових рішень за фактами незаконного використання бюджетних коштів у всіх регіонах України; 180 висновків судових експертів; зведені результати інтерв'ювання 327 працівників правоохоронних органів (суддів, прокурорів, слідчих і оперуповноважених Національної поліції) та 116 осіб, які володіють спеціальними знаннями. На нашу думку, диференціація отриманих показників за категорією опитаних осіб, регіонами проведеного дослідження значно підвищила б репрезентативність сформованих висновків.

4. У розділі 3 «Використання експертних досліджень при розслідуванні кримінальних правопорушень у бюджетній сфері» значну увагу приділено підготовці й організації проведення слідчої (розшукової) дії, розкрито особливості призначення та проведення окремих судових експертиз, які мають особливе значення для досудового розслідування окреслених кримінальних правопорушень, як економічні та почеркознавчі експертизи. Однак поза увагою автора залишились сучасні досягнення інших класів та видів судових експертиз. Хотілось би почути думку автора з приводу даного зауваження.

Однак, підсумовуючи викладене вище, слід зауважити, що вказані дискусійні положення водночас підкреслюють актуальність досліджуваної проблематики та не впливають на позитивне враження від рецензованої наукової праці.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертація Діденка В. Л. «Використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень у бюджетній сфері» за актуальністю, ступенем новизни представлених результатів, їх наукової обґрунтованості, повноти викладення в опублікованих наукових працях, рівнем виконання поставленого наукового завдання та володіння методологією наукової діяльності відповідає вимогам, які висуваються до дисертацій на здобуття ступеня кандидата юридичних наук.

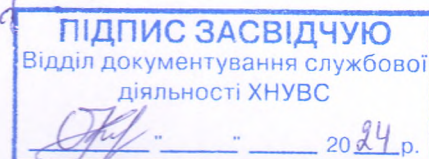
Висновок. Дисертаційне дослідження В.Л. Діденка «Використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень у бюджетній сфері» є самостійно підготовленою, завершеною кваліфікованою науковою працею, в якій отримано низку нових науково-теоретичних результатів, що в своїй сукупності вирішують конкретне наукове завдання щодо удосконалення роботи правоохоронних органів з розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері.

Дисертація відповідає вимогам, сформульованим у «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор – Діденко Віктор Леонідович, при успішному захисті, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

Офіційний опонент:
професор кафедри оперативно-розшукової
діяльності та розкриття злочинів факультету № 2
Харківського національного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

Руслан СТЕПАНЮК

Фактська ВВСА Кшиментьєва О.П.